

Nr 14.

Ankom till riksdagens kansli den 19 februari 1918 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om utgivande av en uppslagsbok över riksdagens verksamhet.

I en inom andra kammaren av herrar *Tengdahl* och *Hildebrand* väckt, till bankoutskottet hänvisad motion, nr 145, har hemställts »att riksdagen må för utgivande av en uppslagsbok över 1918 års lagtima riksdags verksamhet, vilken bok skall i bokhandeln hållas tillgänglig till ett pris av en krona, bevilja sekreteraren *Tore Hedrén* ett understöd av 3,300 kronor — med rätt dock för fullmäktige i riksgäldskontoret att, därest sekreteraren *Hedrén* skulle av sjukdom eller annorledes förhindras att utgiva boken, uppdraga dennas utarbetande och utgivande åt annan lämplig person — samt under villkor i övrigt att 425 exemplar av boken snarast möjligt och senast den 1 augusti innevarande år kostnadsfritt överlämnas till riksgäldskontoret för omedelbar utdelning bland riksdagens ledamöter».

Vidare har, med hänsyn till önskvärdheten av att boken allt framgent måtte utkomma, hemställts »att riksdagen ville besluta uppdraga åt fullmäktige i riksgäldskontoret, dels att med utgivaren av boken träffa avtal om densamma övertagande för riksdagens räkning från och med år 1919, dels att därefter, genom person och på sätt fullmäktige må finna lämpligt, ombesörja bokens fortsatta utgivande efter ungefär enahanda plan som hittills».

Till stöd för motionen har anförts följande:

»I tolv år har numera uppslagsboken — eller såsom förutvarande riksbibliotekarien *Dahlgren* i ett officiellt utlåtande kallar den — årsboken »Lagtima Riksdagen» utgivits, och har utgivaren hela tiden varit bokens skapare, sekreteraren *Tore Hedrén*, alltsedan år 1892 tjänsteman i andra kammarens kansli.

Bihug till riksdagens protokoll 1918. 8 saml. 12 häft. (Nr 14—15). 1

I företalet till sistlidna års, 1917 års, upplaga har emellertid utgivaren förklarat sig nödgad upphöra med bokens utgivande; och har han därvid uttalat sin förhoppning, att riksdagen måtte övertaga boken samt ombesörja dess fortsatta utgivande genom lämplig person efter ungefär enahanda plan som hittills.

Emellertid ha ännu icke några åtgärder kunnat vidtagas för sagda övertagande eller något beslut därom fattas; och har med hänsyn därtill bokens utgivare förklarat sig villig att åtminstone under innevarande år ombesörja bokens fortsatta utgivande.

Alltsedan år 1907 har riksdagen beviljat understöd till bokens utgivande dels i syfte att bereda utgivaren någon ersättning för hans arbete dels ock för att — allt ifrån 1912 års årgång — möjliggöra bokens tillhandahållande i bokhandeln till det i betraktande av densammas utstyrsel och omfattning synnerligen billiga priset av 1 krona.

Riksdagens understöd har hittills utgått med följande balopp:

för åren 1907 och 1908 med	1,000 kronor
» » 1909—1911 »	1,200 »
» » 1912 och 1913 »	1,600 »
» » 1914—1916 »	2,000 »
» året 1917 »	2,300 »

Såsom villkor för anslaget har vidare uppställts, att 400 exemplar (alltsedan år 1916 425 exemplar) skulle inom viss tid kostnadsfritt överlämnas till riksgäldskontoret för omedelbar utdelning bland riksdagens ledamöter.

Av ovan angivna understödsbelopp har i regel blott en mindre del kommit utgivaren till godo. Den ojämförligt största delen har gått till den boktryckare, som ombesörjt tryckning och distribuering, samt därjämte till medhjälpare, motläsare m. m.

Såsom belysande exempel kan nämnas, huru det i detta avseende ställer sig med det sist beviljade anslaget, nämligen det för år 1917:

Anslagets belopp	kronor 2,300:—
ersättning till Almqvist & Wiksell för bokens tryckning och distribuering	kronor 1,610:50
ersättning till medhjälparna, juris kandidaten M. Seth och sekreteraren E. Grantz, tillhoppa	» 425:—
ersättning till motläsare, porton m. m. cirka	» 25:—
	» 2,060:50
	Återstod kronor 239:50

som alltså utgör utgivarens ersättning (förutom 5 friexemplar). Boken omfattar dock 276 sidor med mycket tät stil.

Då enligt gällande kontrakt ersättningen till boktryckaren ökas i proportion till bokens omfång, blir följden den, att ju innehållsrikare, mer omfattande och således användbarare boken av utgivaren göres, dess mindre blir ersättningen till denne.

På det sättet kan det ju tänkas, att han ej skulle få någon ersättning alls

för sin möda, ja, till och med få vidkännas personliga uppoffringar för sitt arbete med bokens utgivande.

Med hänsyn till det nu anförda ha vi tänkt oss, att understödet för år 1918 skulle utgå med ett från kronor 2,300 till kronor 3,300 eller med kronor 1,000 ökat belopp. Genom denna ökning skulle beredas möjlighet att i skäligen mån öka utgivarens och hans medarbetares ersättning, vartill kommer, att boktryckaren i skrivelse till utgivaren — med hänsyn till de ytterligare stegrade pappers- och tryckningskostnaderna — framställt fordran på ökat »dyrtidstillägg» för bokens tryckning under innevarande år.»

Ifrågavarande arbete har, såsom i motionen erinras, utkommit under en följd av år med understöd av statsmedel. Understödet har senast utgått med ett belopp av 2,300 kronor. Motionärerna hava emellertid nu på anförda skäl hemställt, att anslaget för innevarande år höjes med 1,000 kronor till 3,300 kronor. *Utskottet.*

Bankoutskottet har för sin del icke något att erinra mot att statsunderstöd även för innevarande år beviljas för ifrågavarande ändamål, och läser icke heller något vara att erinra mot att detta understöd må utgå med ett till 3,300 kronor förhöjt belopp. Liksom förut synes understödet böra anvisas å förslagsanslaget till riksdagskostnader, och torde för anslagets beviljande böra föreskrivas de villkor, som i motionen äro angivna.

Då det torde få anses vara önskvärt, att arbetet allt framgent utkommer, har utskottet jämväl funnit sig böra tillstyrka motionärernas förslag om uppdrag för fullmäktige i riksgäldskontoret att vidtaga för ändamålet erforderliga åtgärder.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen, med bifall till förevarande motion,
må

dels för utgivande av en uppslagsbok över 1918 års lagtima riksdags verksamhet, vilken bok skall i bokhandeln hållas tillgänglig till ett pris av en krona, bevilja sekreteraren Tore Hedrén ett understöd av 3,300 kronor — med rätt dock för fullmäktige i riksgäldskontoret att, därest sekreteraren Hedrén skulle av sjukdom eller annorledes förhindras att utgiva boken, uppdraga dennas utarbetande och utgivande åt annan lämplig person — samt under villkor i övrigt att 425 exemplar av boken snarast möjligt och senast den 1 augusti innevarande år kostnadsfritt överlämnas till

riksgäldskontoret för omedelbar utdelning bland riksdagens ledamöter,

dels ock uppdraga åt fullmäktige i riksgäldskontoret ej mindre att med utgivaren av boken träffa avtal om densamma övertagande för riksdagens räkning från och med år 1919, än även att därefter, genom person och på sätt fullmäktige må finna lämpligt, ombesörja bokens fortsatta utgivande efter ungefär enahanda plan som hittills.

Stockholm den 19 februari 1918.

På bankoutskottets vägnar:

ERNST HEDENSTIERNA.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:
av första kammaren: herrar *Hedenstierna, Ekman, Gustafsson, friherre Langenskiöld, Nilsson, Wickman* och *Jönsson* samt
av andra kammaren: herrar *Gustafsson* i Örebro, *Berg* i Munkfors, *Sommelius, Jonsson* i Gumboda, *Borggren, Bäcklund, Lovén* och *Andersson* i Milsmaden.